

Sockenstugans vänner i Funbo

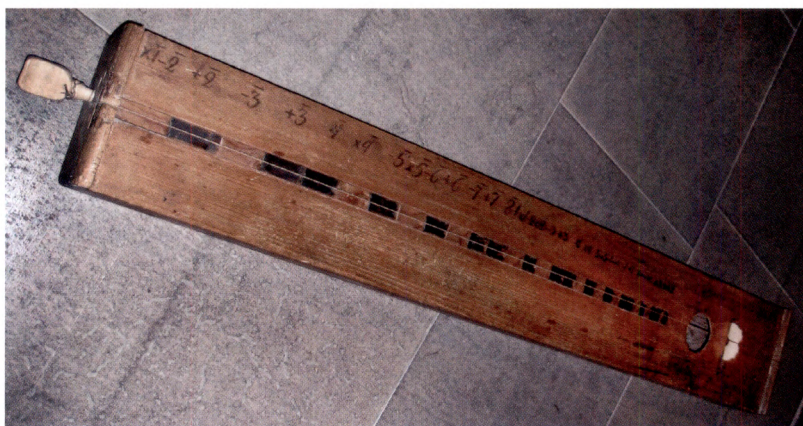
Sockenstugan, som är Sockenstugans vänners fasta punkt, byggdes på 1770-talet. Huset är byggt som en parstuga. Fram till 1916 användes det östra rummet som fattigstuga. Från början fick fattighjonen klara sig själva men så småningom anställdes en föreståndarinna som fick bo i det västra rummet. Uthus med vedbod och dass fanns utanför den östra väggen. Man hämtade vatten vid källan i Klockhammaren intill. I och med att ålderdomshemmet intill stod klart 1916 flyttade hjonen dit. Det västra rummet användes därefter vid sockenstämmor. Från 1920-talet och fram till kommunsammanslagningen 1967 användes huset som kommunalhus. Vaksala kommun överlät då huset till Funbo församling. Därefter har stugan använts som samlingsplats för olika verksamheter. Tavlans målades av Johan Lundin 1924.

Text Ingegärd Englund (bearbetning Inger Tjäder).

”Gamla stenbron” i Funbo, med tre slagna brospann, är ändå inte så gammal. Men passagen över ån är gammal. Funbo har varit bebyggt åtminstone sedan 500-talet. Funboån var en del av viktiga vattenleder från norr till söder och hade kontakt med Långhundraleden, vikingarnas E4. Forsarna i Funbo var ett av få ställen där resande landvägen från Uppsala kunde ta sig över stora vatten och vidare ut mot Roslagen. Från äldsta tid lade man här ut stenar och grus för att anlägga ett vadställe. En ovanligt stor runsten i Funbo berättar om två kvinnor som ”lade ör i sundet”, ett bidrag värt att uppmärksamma. Senare byggdes kavelbroar som med tiden byttes ut mot finare träbroar och sedan 1819 finns alltså denna vackra stenbro bevarad.

Foto Ann-Louise Risberg. Text Stig Risberg.

Detta rustika ensträngade instrument har i högsta grad anknytning till Funbo genom Johan Dillner. Dillner (f. 1785 i Selånger, Medelpad) var verksam som kyrkoherde i Funbo kyrka 1831–39. Året innan han tillträdde tjänsten hade han utkommit med *Melodierna till Svenska kyrkans psalmer, noterade med ziffror* – en korallbok för psalmodikon. Idén till sitt instrument hade Dillner fått från Danmark där monokorden, ett slags cittra, användes som stöd för sången i både skola och kyrka. Dillners modifierade variant var både relativt lätt att tillverka och att lära sig spela på. Byggprincipen: en rektangulär resonanslåda med en på lockets mitt limmad list som greppbräda. På trälisten cirka 30 inskurna och numrerade jack på halvtons avstånd och över allt detta en lagom spänd tarm- eller metallsträng att spelas på med finger och stråke eller bara fingrar.

Instrumentet kom precis vid rätt tidpunkt. Den första folkskolestadgan hade kommit 1842 men det fanns på många håll ännu inga utbildade lärare som kunde leda psalmsången. Dillner turnerade själv i riket och propagerade för instrumentet som blev en stor succé. Först cirka 1870 började psalmodikon ersättas av orgel men har faktiskt använts på vissa platser ända in i modern tid.

Foto Hans Edlund. Text Stig Gröning.

Aspen, inte trädet utan fisken *Aspius aspius*, Upplands landskapsfisk, förekommer rikligt i vattnen i Funbo. Det är en karpfisk som kan bli uppåt en meter lång och väga över tio kilo. Det är en stark och stridbar rovfisk och en utmaning för sportfiskare. Under tidigare århundraden var den också en uppskattad matfisk och såldes på torget i Uppsala. Men matvanor förändras och aspen ses numera som en utmaning även för en skicklig fiskkock. I slutet av april varje år samlas inte bara många aspar vid forsarna i Funbo utan även många åskådare för att bevittna den spektakulära leken, där de stora fiskarna tumlar runt i det grunda vattnet.

Foto Ann-Louise Risberg. Text Stig Risberg.